

Alvesta
kommun

Alvesta kommun

Vattentjänstplan

PROGRAM **Granskningsförslag- Plan** POLICY RIKTLINJE

Beslutat av: Kommunfullmäktige
Beslutsdatum: 202X-XX-XX.
Gäller från och med: Klicka eller tryck här för att ange datum.
Giltighetstid:
Dokumentet gäller för:
Ansvarig för uppföljning:
Diarienummer: Fyll i här (läs: framsidan)

Alvesta kommun Postadress: Alvesta kommun, 342 80 Alvesta · Besök: Centralplan 1, 342 80 Alvesta · Tel: 0472-150 00
E-post: kommunen@alvesta.se · Webb: alvesta.se

Alvesta kommuns styrdokument

Våra styrdokument kan vara av två huvudtyper, aktiverande och normerande. Aktiverande dokument syftar till förändring och utveckling och anger på så sätt hur vi ska agera för att nå ett visst resultat. Normerande dokument reglerar befintlig verksamhet och talar om hur vi ska förhålla oss till en given situation.

Aktiverande

Aktiverande dokument syftar till förändring och utveckling. De förklarar vad vi vill åstadkomma och utformningen av uppdraget.

Program – Anger långsiktiga ambitioner och viljeinriktningar.

Plan – Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Normerande

Normerande dokument berör hur vi utför befintlig verksamhet, till skillnad från aktiverande vars uppgift är att bryta nya vägar.

Policy – Anger kommunens principer eller inriktning i en viss fråga.

Riktlinje – Anger absoluta gränser och skakrav.

Innehållsförteckning

1. INLEDNING.....	4
1.1 Bakgrund	4
1.2 Vattentjänstplanens syfte.....	4
1.3 Samråd, antagande, uppföljning.....	5
1.4 Ansvar och roller.....	7
2. ALLMÄNNA VA-ANLÄGGNINGAR	9
2.1 Spillvatten.....	10
2.2 Dagvatten.....	11
2.3 Dräneringsvatten.....	12
2.4 Dricksvatten.....	12
2.5 Ledningsnät	13
2.6 Underhållsplan- egenkontrollprogram	16
2.7 Planerade åtgärder	17
2.8 Investeringsbehov 2025 - 2037.....	18
3. PLAN FÖR VA-UTBYGGNAD.....	21
3.1 Bedömning om behov av allmän VA-anläggning	22
3.2 Inriktningsbeslut om VA-struktur i bebyggelseområden	23
3.3 I väntan på allmän VA-försörjning.....	24
3.4 Enskild VA-försörjning.....	25
4. BRANDVATTEN	29
5. MILJÖBEDÖMNING	30
5.1 Sammanfattande bedömning.....	30
5.2 Processen för bedömning av miljöpåverkan.....	30
5.3 Undersökning om betydande miljöpåverkan	32
Bilaga 1 – Riktlinjer för anslutning till kommunal VA utanför verksamhetsområdet	1
Bilaga 2 – Översikt över miljö kvalitetsnormer för vattendrag	1
Bilaga 3 – Ordlista	1

1. INLEDNING

1.1 Bakgrund

Alvesta kommun står, liksom andra kommuner, inför stora utmaningar för att säkerställa hållbar och effektiv vattenförsörjning och avloppshantering i framtiden. Det innebär att kommunen behöver se till att infrastrukturen för dricksvatten och avlopp är tillräcklig utifrån nuvarande och framtida behov samt klimatförändringar. VA-försörjningen kan drabbas hårt av både torka och intensiva regn.

Den 1 januari 2023 genomfördes en förändring av §6 i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster¹. Enligt den nya bestämmelsen i lagen ska varje kommun från och med den 1 januari 2024 ha en aktuell vattentjänstplan som är antagen av kommunfullmäktige. Den nya bestämmelsen reglerar även hur vattentjänstplanen ska uppdateras, samrådats och granskas.

Detta dokument, Alvesta kommuns vattentjänstplan, utgår från och ersätter Alvesta kommuns tidigare VA-plan från 2015 (antagen 2015-04-28 §43, reviderad 2020-06-15 §51). Vattentjänstplanen bygger på ställningstaganden som formulerats i och antagits genom VA-policyn (antagen 202X-XX-XX §XX). Gröna textutor under respektive rubrik i Vattentjänstplanen återger för kapitlet aktuellt ställningstaganden i VA-policyn samt hur ställningstagandena ska tillämpas i planering, tillsyn och verksamhetsutövning.

1.2 Vattentjänstplanens syfte

Vattentjänstplanen är ett strategiskt styrdokument som syftar till att skapa en långsiktigt hållbar vatten- och avloppsförsörjning samt en god vattenstatus i hela kommunen, både i områden där kommunen har verksamhetsområden för allmän VA och i områden där VA-försörjning ska ske via enskilda anläggningar. Vattentjänstplanen ska redogöra för planerad utbyggnad av den allmänna VA-anläggningen till befintliga bebyggelseområden. Vattentjänstplanen ska säkerställa att samhällsbyggnadsförvaltningens avdelningar har en samsyn om hur VA-försörjningen bör utvecklas i olika bebyggelseområden.

Vattentjänstplanen ska även beskriva hur kommunen arbetar för att upprätthålla de allmänna VA-anläggningarnas funktion vid ett förändrat klimat. En bedömning ska bl.a. finnas med över vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning som orsakats av skyfall. Med skyfall menas i

¹ <https://svenskfattningssamling.se/sites/default/files/sfs/2022-07/SFS2022-1249.pdf>

vattentjänstplanen en regnhändelse som ger minst 50 mm nederbörd på en timme eller minst 1 mm på en minut².

Ställningstagande i VA-policyn:

- *Kommunen ska ha en långsiktig plan för VA-utbyggnad.*
- *VA-frågorna ska beaktas i all planering. Bebyggelseplanering ska innefatta klimatanpassad och långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning, spillvattenhantering och dagvattenhantering.*
- *Kommunen bör i tillsyn, prövning och planering prioritera sådana områden med vattenförekomster som riskerar att inte uppnå god ekologisk, kemisk eller kvantitativ status.*
- *Information om kommunens verksamhet, planering, service och myndighetsutövning ska spridas till alla berörda. Kommunens olika roller som verksamhetsutövare för VA, planerare och myndighet ska vara tydliga.*
- *Informationsinsatser i vatten- och avloppsärenden från kommunens olika verksamheter till fastighetsägare bör vara samordnade.*
- *Alla kommunala nämnder, styrelser och bolag ska arbeta i samklang med kommunens VA-policy.*

1.3 Samråd, antagande, uppföljning

Alvesta kommuns vattentjänstplan sträcker sig över en tidsperiod på 12 år.

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, §6, reglerar hur vattentjänstplanen ska uppdateras, samrådask och granskas³. Kommunfullmäktige ska minst vart fjärde år pröva om vattentjänstplanen är aktuell med hänsyn till behovet av allmänna vattentjänster. Samhällsbyggnadsförvaltningen ansvarar för att ta fram underlag för att omprövningen ska kunna genomföras. Planen är inte bindande.

Innan antagande eller förändring av vattentjänstplanen ska kommunen samråda med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av de åtgärder som planeras i vattentjänstplanen. Efter avslutat samråd ska vattentjänstplanen ställas ut för granskning under minst fyra veckor innan planen kan antas i kommunfullmäktige. Kommunen ska informera om utställningen på sin anslagstavla före utställningstidens början. Informationen ska innehålla uppgift om förslagets huvudsakliga innebörd, var det ställs ut samt inom vilken tid och till vem synpunkter ska lämnas. Kommunen ska ta hänsyn till de synpunkter som kommit in under samrådet och granskningen samt

² <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/meteorologi/skyfall-och-hagel>

³ https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2006412-om-allman-na-vattentjanster_sfs-2006-412/

**Alvesta
kommun**

Datum:
202X-XX-XX

Dnr:
Fyll i här (läs: framsidan)

Granskningsförslag - Plan

redovisa hur de har beaktats. Kommunens skyldighet till att genomföra utställning/granskning gäller inte förslag till ändring av en vattentjänstplan som endast berör ett fåtal fastighetsägare eller annars är av mindre betydelse.

En årlig uppföljning av vattentjänstplanen ska genomföras i samband med det kommande årets verksamhetsplan upprättas.

1.4 Ansvar och roller

Tabell 1: Ansvarsfördelning för vatten och avlopp

	Kommunfullmäktige	Samhällsbyggnadsnämnden	Nämnden för myndighetsutövning	Kommunala bolag	Fastighetsägare
VA, övergripande	Besluta om VA-policy och vattentjänstplan. Besluta om inrättande av verksamhetsområde. Besluta om antagande av översiktsplaner och strategiskt viktiga detaljplaner. Besluta om budget och taxor.	Planera för byggande och drift av allmänna VA-anläggningar och ledningsnät. Föreslå budget och taxor för VA-verksamheten. Föreslå att verksamhetsområde utökas eller inrättas. Samverka aktivt i ledningsbyggande med Alvesta Energi och andra ledningsägare för att minimera kostnader och störningar. Ge planuppdrag till bostadsbebyggelse och verksamheter på mark som är lämpad för ändamålet, bland annat med hänsyn till möjligheterna att ordna VA. Besluta om antagande av detaljplaner. Vid behov ta fram en särskild VA-utredning som ett led i planarbetet.	Göra miljöbedömningar, granska samt lämna yttrande på planer. Utöva tillsyn på den allmänna VA-anläggningen.	Samverka aktivt i ledningsbyggande med samhällsbyggnadsförvaltningen och andra ledningsägare för att minimera kostnader och störningar.	Ansvarar för att hålla sig uppdaterade om bestämmelser i gällande VA-taxa samt i kommunala föreskrifter för brukande av allmän VA-anläggning. Ansvarar för drift och underhåll av privata ledningar och anordningar fram till förbindelsepunkt mot allmän VA-anläggning.
Information		Informera abonnenter och allmänheten om de vattentjänster som erbjuds via den allmänna VA-anläggningen. Informera om abonnenters rättigheter och skyldigheter. Kommunen ska informera om förutsättningar för hantering av vatten och avlopp i planprocess och vid markförsäljning.	Ansvarar för att det finns aktuell information om enskilda VA-anläggningar till användare, installatörer och allmänheten.		Ska informera om förändringar på deras fastighet som kan påverka den VA-taxa de ska betala samt om förändringar som påverka den allmänna VA-anläggningen.
Vattenförsörjning		Inom verksamhetsområden för dricksvatten: Leverera vatten av godkänd kvalitet. Tillse att tillräcklig kapacitet finns för leverans av dricksvatten.	Utöva tillsyn över större vattentäkter, vissa enskilda anläggningar, samt över verksamheter som bedrivs inom vattenskyddsområden.		Ansvarar för enskilda vattentäkters underhåll och funktion.

Alvesta
kommun

Datum:

202X-XX-XX

Dnr:

Fyll i här (läs: framsidan)

Granskningsförslag - Plan

	Kommun- fullmäktige	Samhällsbyggnadsnämnden	Nämnden för myndighetsutövning	Kommunala bolag	Fastighetsägare
Spillvatten		Inom verksamhetsområde för spillvatten: Omhänderta och rena spillvatten på ett miljö- och hälsomässigt godtagbart sätt. Verka för att näringsämnen i spillvatten som renas vid allmänna VA-anläggningar kan återföras produktiv mark. Inventera och åtgärda inläckage av dag- och dräneringsvatten till den allmänna spillvattenanläggningen.	Utöva tillsyn och fatta beslut avseende enskilda avlopp, gemensamma avloppsanläggningar och kommunala reningsverk. Informera om möjligheter till återföring av näringsämnen.		Ansvarar för att endast hushållsliknande spillvatten släpps till kommunala reningsverk eller enskilda avloppsanläggningar.
Dag- och dräneringsvatten		Inom verksamhetsområde för dagvatten ansvarar SBF VA för omhändertagning av dagvatten från normala regnhändelser enligt funktionskrav beskrivna i Svenskt Vattens publikation P110. För regnhändelser utöver det normala, behöver vattnet avledas via markytan till stor del. Kommunen ansvar för att i övergripande samhällsplanering beakta skyfall och för att genom planerad höjdsättning av marken arbeta för att en ytlig avrinning kan ske på ett säkert sätt inom tätbebyggda områden. SBF VA ska ange dämningarnivå för dagvatten i nybyggnadskartor som skapas av kommunen. Dämningarnivån anges normalt som marknivå vid förbindelsepunkt men kan vid behov anges några decimeter över marknivån. SBF VA ansvarar för att dagvatten som avleds från det allmänna ledningsnätet till recipient renas.	Ska under bygglovsprocessen bevaka att mark anläggs så att rinnvägar finns för ytledes rinnandes regn och smältvatten så att det ej belastar byggnation eller viktig infrastruktur. Ansvarar för att golvnivå för ny byggnation sätts på en översvämningssäker nivå utifrån nivå på omkringliggande mark/gata samt utifrån kännedom om den dämningarnivå SBF VA angivit för fastigheten. Utöva tillsyn på dagvattenanläggningar. Informera om lokalt omhändertagande av dagvatten till nya och befintliga verksamhetsutövare. Tillsyn av oljeavskiljare.		Ansvarar för att dag- och dräneringsvatten inte kopplas till kommunal spillvattenledning eller till enskild avloppsanläggning. Ansvar för att dagvatten från fastigheten avleds på ett sätt som ej stör omkringliggande fastigheter. Ansvarar för planering och genomförande av åtgärder på den egna fastigheten för att minska problem vid skyfall. Ansvarar för att se till att föroreningar ej avleds till allmän VA-anläggning eller recipient.

2. ALLMÄNNA VA-ANLÄGGNINGAR

Kommunen är huvudman för samtliga allmänna VA-anläggningar inom Alvesta kommun. Allmänna vattentjänster ordnas för att tillgodose människors behov av rent dricksvatten, för att minska negativa påverkan från avloppsvatten på våra vattendrag, grundvatten samt på växter och djur samt för att hantera dagvatten i tätbebyggda områden. Kommuners skyldighet att upprätta verksamhetsområden för en vattentjänst regleras av §6 i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Ett verksamhetsområde är ett fastställt avgränsat geografiskt område där kommunen är skyldig att leverera vissa vattentjänster. Inom verksamhetsområdet gäller även att fastighetsägare är skyldiga att betala avgifter enligt kommunens VA-taxa samt skyldiga att följa kommunens föreskrifter om användande av den allmänna VA-anläggningen.

Ställningstagande i VA-policyn:

- *Kommunen ska utforma övergripande VA- lösningar som är långsiktiga och kan vidareutvecklas och utvidgas i den takt utvecklingen kräver.*
- *VA-anläggningar och -ledningsnät ska vara driftsäkra, robusta och ha ett tillfredsställande skydd. Deras funktion ska upprätthållas under hela drifttiden.*
- *Kommunen ska vid utveckling av allmänna VA-anläggningar sträva efter hög tillförlitlighet, ekologisk hållbarhet, god resurshushållning samt hög effektivitet miljömässigt och ekonomiskt.*
- *Kommunen ska underhålla och förnya befintliga ledningar i den takt som krävs för att bibehålla deras funktion och driftsäkerhet.*
- *Kommunen ska informera brukarna om innebörden av att använda allmänna vattentjänster så att förväntningar, funktion och service överensstämmer.*

Så här ska kommunen tillämpa VA-policyn:

- Reinvesteringstakten ska matcha anläggningarnas och ledningsnätens tekniska, ekonomiska samt miljömässiga livslängd.
- Alla investeringar och reinvesteringar avseende VA ska utformas för att klara av effekterna av ökad nederbörd, längre torrperioder och snabbare flöden i vattendrag.
- Underhålls- och förnyelseplan för kommunens VA-anläggningar ska hållas uppdaterad.
- VA-taxan ska täcka kostnader för en hållbar VA-försörjning.

- Erforderlig beredskap och redundans ska finnas för att säkerställa hög tillgänglighet och hög kvalitet på vattentjänsterna (vattenförsörjning och avloppshantering) som tillhandahålls av kommunen.

2.1 Spillvatten

Ställningstagande i VA-policyn:

- *Avloppsslam från reningsverk ska vara av så god kvalitet så att det kan användas som en resurs i ett kretslopp.*
- *Kommunen ska rena kommunalt avloppsvatten så att bestämmelserna i NFS 2016:6 uppfylls.*
- *Kommunen ska arbeta för att minimera bräddning av orenat avloppsvatten.*

Så här ska kommunen tillämpa VA-policyn:

- Reningsprocesser och anläggningar optimeras kontinuerligt med avseende på reningseffekt och ekonomi.
- Övervaknings- och styrsystem vid VA-verkens anläggningar ska vidareutvecklas för att ge en trygg och hög kvalitet på avloppsbehandling.
- Alvesta kommun ska kontinuerligt genomföra uppströmsarbete för att minska föroreningar i avloppsvattnet.
- Kartlägga förekomst av tillskottsvatten för att kunna prioritera och vidta åtgärder för att minska mängden.

Så här ska kommunen arbeta med klimatanpassning:

- Minska mängden tillskottsvatten i spillvattenförande ledningar.
- Minska mängden bräddat spillvatten på ledningsnätet genom att tex anlägga utjämningsmagasin där det är möjligt.
- Arbeta för att obehandlat spillvatten inte bräddar från reningsverk vid flödestoppar.
- Arbeta för att minska risken för och konsekvenserna av källaröversvämningar orsakade av höga flöden i spillvattenförande ledning.

2.2 Dagvatten

Ställningstagande i VA-policyn:

- *Kommunen ska utforma dagvattensystem så att störningar på recipienter, spillvattennät och reningsanläggningar begränsas. Dag- och dränvatten från detaljplanelagda ytor definieras enligt Miljöbalken som ett avloppsvatten som ska renas och hanteras inom Miljöbalkens kapitel för miljöfarlig verksamhet.*
- *Dagvatten hanteras så nära källan som möjligt.*

Så här ska kommunen tillämpa VA-policyn:

- Dagvatten renas och avslamas i diken och fördröjningsmagasin där så är möjligt och där det kan ske utan att kvaliteten i dessa försämras.
- Utjämningsmagasin/översilningsytor anläggs där det behövs för att åstadkomma/återställa naturliga flöden och därigenom undvika såväl störtflöden som nollflöden.
- Vid upprättande av nya detaljplaner ska rinnvägar samt behov av fördröjning på kommunal mark, eller vid förtätning på privat mark, utredas i ett tidigt skede.

Så här ska kommunen arbeta med klimatanpassning:

- VA-huvudmannen ska i största möjliga mån ta hand om dagvatten nära anslutning till källan.
- Fastighetsägare uppmuntras att ta hand om dagvatten på den egna fastigheten.
- Arbeta för att anlägga öppna diken där dagvatten kan fördröjas, infiltreras och naturligt renas.
- Anläggande av nya dagvattensystem bör undvikas inom befintliga våtmarker. Detta för att undvika skada på biologiska värden samt utsläpp av växthusgaser.

2.3 Dräneringsvatten

Ställningstagande i VA-policy:

- Kommunen ska utforma dagvattensystem så att störningar på recipienter, spillvattennät och reningsanläggningar begränsas. Dag- och dränvatten från detaljplanlagda ytor definieras enligt Miljöbalken som ett avloppsvatten som ska renas och hanteras inom Miljöbalkens kapitel för miljöfarlig verksamhet.*

Så här ska kommunen tillämpa VA-policy:

- I befintliga områden där dagvattennät är utbyggt uppmanas fastighetsägare att koppla bort sitt dräneringsvatten från spillvattenservisen. Vid kraftig tillförsel av dräneringsvatten till spillvattenledning ställs krav på åtgärder.
- Krav på omkoppling av dräneringsvatten från allmän spillvattenanslutning till dagvattenanslutning ställs vid förnyelse av dränering eller annat större arbete på fastighet.
- Områden med icke utbyggd allmän dagvattenanläggning beaktas i saneringsplan.

Så här ska kommunen arbeta med klimatanpassning:

- Arbeta för att dräneringsvatten inte belastar spillvattensystem.

2.4 Dricksvatten

Ställningstagande i VA-policy:

- Kommunen ska tillse att vattentäkter skyddas mot föroreningar och att erforderliga skyddsområden finns*
- Kommunen ska leverera ett dricksvatten som uppfyller Livsmedelsverkets krav enligt LIVSFS 2022:12.*
- Kommunen ska tillse att rutiner finns för att en hög dricksvattenkvalitet bibehålls i reservoarer.*
- Kommunen ska tillse att tillräcklig råvattenmängd finns för dricksvattenförbrukningen.*

Så här ska kommunen tillämpa VA-policy:

- Vid behov revidera vattenskyddsområden och vattendomar.
- Nödvattenplanen ska årligen ses över och uppdateras vid behov.

- Fortlöpande digitalisering av vattenverken genomförs avseende processen, styrning och övervakning.
- Följa råvattentrender och uppmärksamma eventuella förändringar.
- Säkerställa så att ytvatten ej kan tränga ner i råvattenbrunnar vid höga flöden eller vid skyfall.
- Kontinuerlig uppdatering av risk- och sårbarhetsanalys för samtliga vattenverk och vattentäkter.
- Kommunen ska aktivt delta i arbete med en regional vattenförsörjningsplan.

Så här ska kommunen arbeta med klimatanpassning:

- Säkerställa att dricksvattentäkter och nödvändiga anläggningar fungerar i ett förändrat klimat.
- Kritisk infrastruktur ska skyddas mot översvämningar.
- Arbeta för att minska läckage från dricksvattennätet.

2.5 Ledningsnät

Ställningstagande i VA-policyn:

- *Underhålla och förnya befintliga anläggningar och ledningsnät i den takt som behövs för att bibehålla deras funktion och driftsäkerhet.*

Så här ska kommunen tillämpa VA-policyn:

- Målet är att ha en förnyelsetakt för ledningsnätet på 0,5% per år räknat som ett medelvärde över en fyraårsperiod. Målet gäller separat för de olika ledningsnäten för vatten, spillvatten och dagvatten.
- För att välja ut och prioritera de ledningssträckor i befintligt ledningsnät där en förnyelse gör störst nytta har Alvesta kommun en förnyelseplan.
- Mängden ovidkommande vatten (grundvatteninträngning, dagvatten, dräneringsvatten) i ledningsnät för spillvatten minskas genom olika åtgärder i kommunens spillvattennät och på enskilda fastigheter.
- I samband med att saneringsarbeten på den allmänna VA-anläggningen genomförs inventeras avledning av dagvatten från anslutna fastigheter i arbetsområdet.

2.5.1 Förnyelseplanens uppbyggnad

Förnyelseplanen är en plan som ändras kontinuerligt när det kommer in ny information via t.ex. driftstörningar, filmade ledningar eller allmänhetens uppmärksamhet. De parametrar som påverkar prioritet för åtgärd anges nedan. Ledningssträckor poängsätts utifrån varje enskild parameter. Summa av poäng för alla parametrar räknas samman och anger prioritering för åtgärd av ledningssträckan.

- Avsaknad av dagvattenhantering för gata och fastighet i bebyggelseområde som har behov av allmän dagvattenhantering.
- Riskmaterial
 - Exempel på riskmaterial för ledningar är galvat järn, PVC-plast anlagd före 1975 eller PVC-plast som används till tryckavloppsledningar.
- Driftstörningar
 - Beroende på driftstörning och orsak får ledningssträckan poäng efter hur många eller hur allvarliga störningarna har varit. Ej att blanda ihop med parametrarna "Riskmaterial" eller "Spolrundan".
- Skicket på ledningar
 - Information om skicket på ledningar hämtas in vid filmning av spill- och dagvattenledningar men också från noteringar förda av personal i samband med ledningsarbeten. Poängen för alla ledningsslag (vatten, spillvatten, dagvatten) vägs samman för en ledningssträcka.
- Olämplig placering
 - Exempel på olämplig placering är i närhet eller under hus, inne på privat mark utan ledningsrätt.
- Beläggningsprogrammet för asfalt
 - Åtgärd av brister hos ledningssträckor som berörs av beläggningsprogram för asfaltering prioriteras.
- Konsekvensledningar
 - Konsekvensledningar är ledningar där konsekvenserna blir stora vid driftstörning. Till exempel stora matarledningar, spillvattenledningar inom vattenskyddsområden etc.

- Spolrundan
 - Åtgärd av ledningssträckor som är i behov av återkommande spolningar prioriteras.
- Ovidkommande vatten
 - Information om indirekt nederbördspåverkan som hämtats in från noteringar förda vid filmning av spillvattenledningar. Noteringarna kan t.ex. gälla avlagringar eller platser med tydligt inläckage.
- Prioriterade anordningar
 - Åtgärd av brister hos brandposter, sektioneringsventiler eller andra viktiga anordningar prioriteras.
- Dagvattenmodell för Alvesta tätort
 - Dagvattenmodellen används för att hitta ledningssträckor som bidrar till ökad risk för översvämning samt platser där åtgärd av kapacitetsbrist är lämpliga.
- Prioriterade kunder
 - Till prioriterade kunder räknas verksamheter för t.ex. äldreboenden, skolor, storkök. Åtgärder på ledningssträckor som prioriterade kunder är beroende av prioriteras.
- Framtida bebyggelse
 - Behov av förstärkning av befintligt ledningsnät för att kunna förse utpekade nya bebyggelseområden med vatten och avlopp beaktas vid förnyelseplanering.
- Ovidkommande vatten för upptagningsområde per pumpstation
 - utifrån nyckeltal

2.6 Underhållsplan- egenkontrollprogram

Egenkontrollprogram följs och uppdateras kontinuerligt.

Underhållsschema för VA-verken följs och uppdateras kontinuerligt.

Provtagningschema följs och uppdateras årligen.

En underhållsplan för ledningsnät är under framtagande. Planen ska innefatta alla åtgärder för underhåll och ajourhållning av system som ska genomföras årligen. Den omfattar bland annat återkommande spolningar, kontroll av olika typer av ventiler, brandposter, dammar, vallar samt av ajourhållning av nödvattenplan, dagvattenmodell, vattenledningsmodell. När underhållet är genomfört så noteras detta i underhållsplanen.

2.7 Planerade åtgärder

I tabell 2 redovisas planerade åtgärder för befintliga allmänna VA-anläggningar. Sammanställningen är inte heltäckande för verksamheten men är exempel på mätbara mål som fattats för att styra den allmänna anläggningen i enlighet med vattentjänstplanens intentioner.

Tabell 2: Planerade åtgärder för befintliga allmänna VA-anläggningar

Planerad åtgärd	Genomförande senast år
Spillvattennätets inläckage och nederbördspåverkan kvantifieras och härleds till respektive avloppsreningsverk och pumpstationer.	2025 – 2028
Förnya driftövervakning till Cactus Eye	2025
Göra samtliga vattenverk till skyddsobjekt	2025
Underhållsplan för ledningsnät och administration upprättas	2025
Se över risk- och sårbarhetsanalys för samtliga vattenverk och vattentäkter	2025
Fondera medel för att möjliggöra en rivning av gamla vattenverket i Alvesta.	2025
Samarbetsplan med berörda kommuner och Mörrumsåns vattenråd för att förhindra skador vid höga flöden och skyfall	2025
Nytt miljötillstånd för Alvesta avloppsreningsverk	2025
Kartlägga kritiska nivåer samt planera åtgärder för att säkerställa drift av VA-verk, råvattenbrunnar och pumpstationer vid 100-års regn och 100-års flöden.	2025
Utreda möjligheten att använda Torne vattentäkt för att uppnå mer redundans	2026
Upprätta en strategi för uppströmsarbete	2026
Ny ABVA – revidering av kommunala föreskrifter för användning av den allmänna VA-anläggningen	2026
Översyn av behov av verksamhetsområde samt revidering av Vattentjänstplan	2026
Se över om befintliga vattenskyddsområden som ej nyttjas idag kan användas för framtida reservdricksvattenbehov	2026
Anpassning av konstruktion av VA-taxa och verksamhetsområden till Svenskt vattens förslag P120	2026
Ta fram en tillskottsvattenstrategi med tydliga och utvärderade arbetsmetoder för att minska mängden tillskottsvatten	2027
Utreda Huleviks framtida VA-försörjning	2028
Översyn av vattendomar för grundvattentäkter	2030
Vattenskyddsområde för alla vattentäkter revideras	2030
Analysa behov och installera reservkraft på anläggningar som är kritiska	2030

2.8 Investeringsbehov 2025 - 2037

Övergripande information om investeringsbehov för den allmänna VA-anläggningen under planperioden år 2025 - 2037 anges nedan för de större tätorterna/byarna samt övergripande för VA-ledningsnätet i kommunen. De större investeringarna består av arbeten som behöver genomföras vid kommunens VA-verk samt av utbyggnad av ny allmän VA-anläggning. Redovisningen av investeringsbehov omfattar främst projekt som ligger i närtid. Det är svårt att förutse vilka investeringsprojekt som ligger i den senare delen av planperioden.

Under planperioden kommer stora investeringar behövas för att hantera framtida klimateffekter, krav på dagvattenrening, ökade krav på rening av spillvatten m.m. Det tillsammans med de investeringsbehov som nämns nedan visar att nästkommande tioårsperiod genererar stora kostnadsökningar för VA-abonnenterna. Den planerade investeringstakten medför ett behov av en årlig höjning av VA-taxan med cirka 6%+ konsumentprisindex.

Alvesta

Alvesta avloppsreningsverk har kapacitet för en ökad belastning och driftresultaten är bra men verket står inför ett stort renoveringsbehov. Detta för att klara dagens och framtidens miljökrav. Ett nytt biologiskt reningssteg kommer att byggas men även de andra reningsstegen kommer att renoveras och förbättras tekniskt. En ny biogasanläggning kommer att byggas samt att verket får reservkraft som drivs av biogas. Nytt uppvärmningssystem och solceller ska installeras för att minska förbrukningen av inköpt el. Fasaden är i stort renoveringsbehov och den gamla biobädden ska rivas. Utbyggnad av allmän VA-anläggning behöver troligtvis genomföras till nya detaljplanereglerade områden i Aringsås (genomförs i flera etapper), Lekaryd, Spåningslanda och Orrakullen 2.

Moheda

Moheda vattenverk ska moderniseras, renoveras och byggas till. Nya beredningssteg ska installeras och övervakningssystem ska förbättras. Avloppsreningsverket renoverades 2016 och är i gott skick men ett nytt uppvärmningssystem måste installeras. Här ska även möjligheten för solceller på taket utredas. Utredning om en utökning av verksamhetsområde för kommunal VA i Vegby genomförs under 2025. Eventuell utbyggnad av allmän VA-anläggning genomförs under 2027.

Vislanda

Vislanda avloppsreningsverk är i behov av en modernisering. Drift- och övervakningssystem måste installeras och mycket av el och maskin kommer att bytas ut. Här måste även all VVS ses över. Solcellsinstallation på taket ska utredas.

Grimslöv

Utredning om att ta Torne vattenverk i drift igen. Detta för att se över möjligheterna att säkerställa dricksvattentillgången i Grimslöv, Torne och Torsåsby vid långa torrperioder. Det påbörjade arbetet med vattenskyddsområdet för Gottåsa vattentäkt ska slutföras. Överföringsledningar för spillvatten och vatten anläggs under 2024-2025 mellan Torne och Torsåsby. Överföringsledningarna möjliggör att avloppsreningsanläggningen i Torsåsby kan läggas ned samt att Torsåsby kan förses med kommunalt vatten i framtiden. Ett förslag över utformning av verksamhetsområde i Torsås för vatten kommer att tas fram under 2024-2025. Om bildande av verksamhetsområde genomförs under början av 2025 bedöms en utbyggnad av allmänt dricksvatten inne i Torsåsby kunna vara klar under 2026.

Lönashult

I Lönashult kommer avloppsreningen förbättras med ett nytt avloppsreningsverk då den nuvarande är bristfälligt. Vattenverket är slitet och behov av ny modern reningsteknik såsom filter och doserutrustning.

Hulevik

Huleviks vattenverk är i behov av upprustning. En ny brunn behöver borraras och att utöka reservoarvolymen för att säkerhetsställa dricksvattentillgången för samhället. Avloppsreningsverket fungerar som avsett men behöver också utredas för att klara framtida krav. Ny placering kommer att utredas.

Härlöv

Ett förslag över utformning av verksamhetsområde i Härlöv för vatten och spillvatten kommer att tas fram under 2024-2025. Om bildande av verksamhetsområde genomförs under 2025 bedöms en utbyggnad kunna vara klar under 2027.

Pumpstationer

Fortsatt digitalisering av pumpstationerna. I de tre huvudpumpstationerna, Aringsberg, KLS och Järnvägsparken kommer reservkraft installeras.

Ledningsnät

Målet är att ha en förnyelsetakt på ledningsnätet om 0,5%, detta innebär att varje ledning byts ut efter 200 år. Målet gäller separat för de olika ledningsnäten för vatten, spillvatten och dagvatten. För att uppnå målet erfordras en årlig investering på drygt 12 miljoner kronor. Det är av vikt att detta fortgår. Inte enbart för att undvika en ökning av underhållsskulden, utan framför allt för att minska ovidkommande vatten till reningsverken. Ovidkommande vatten orsakar varje år bräddning av orenat avloppsvatten till recipient. Investeringen medför även en minskning av vattenförlusten på vattenledningsnätet. Enligt data från Svenskt Vatten för 2023 var medianvärdet för förnyelsetakten för vatten-, spillvatten respektive dagvattenledningar 0,24%, 0,38% respektive 0,13% för kommuner som har mellan 20 000 till 50 000 invånare. Medelvärde för hela Sverige låg år 2023 på 0,4%, 0,4% respektive 0,2%. Medianvärdet för hela Sverige låg år 2023 på 0,3%, 0,3% respektive 0,1%.

3. PLAN FÖR VA-UTBYGGNAD

Ställningstagande i VA-policyn:

- *VA-frågorna ska beaktas i all planering. Bebyggelseplanering ska innefatta klimatanpassad och långsiktigt hållbar dricksvattenförsörjning, spillvattenhantering och dagvattenhantering.*
- *Kommunen ska ha en långsiktig plan för VA- utbyggnad.*
- *Kommunen ska rangordna utbyggnad av verksamhetsområden för vatten och avlopp med beaktande av ekonomi, miljö och utveckling.*
- *Informationsinsatser i vatten- och avloppsärenden från kommunens olika verksamheter till fastighetsägare bör vara samordnade.*

Så här ska kommunen tillämpa VA-policyn:

- Inriktningsbeslut om planerad övergripande VA-struktur i bebyggelseområden ska kommuniceras ut så snart det är möjligt.
- Verksamhetsområden för allmän VA ska bildas inom de områden där kommunen bedöms ha en skyldighet att ordna vattentjänster enligt §6 i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.
- Vid framtagande av en ny detaljplan ska eventuellt behov av att utöka verksamhetsområdet för allmän VA inom detaljplansområdet samt inom närliggande befintlig bebyggelse behandlas i ett tidigt skede i detaljplansprocessen.
- Vid samråd av detaljplaner ska det tydligt framgå vilket område som verksamhetsområde kommer bildas inom om detaljplanen antas. Tydlig information ska även anges om hur fastigheter inom eller nära det föreslagna verksamhetsområdet påverkas.
- Vid prövning av förhandsbesked ska behov av utökning av befintligt verksamhetsområde behandlas. Utökning av verksamhetsområdet kan i förhandsbeskedet anges som en förutsättning för beviljande av byggnationen.
- Enskilda fastigheter och gemensamhetsanläggningar som ligger utanför kommunens verksamhetsområde kan via avtal ges möjlighet att ansluta till allmän VA-anläggning. En förutsättning för att VA-huvudmannen ska bevilja en sådan anslutning är att man bedömer att tekniska förutsättningar och kapacitet finns hos den allmänna VA-anläggningen. Alvesta kommuns riktlinjer för anslutning av fastigheter och gemensamhetsanläggningar utanför verksamhetsområdet finns i Bilaga 1.

3.1 Bedömning om behov av allmän VA-anläggning

Kommuners skyldighet att upprätta verksamhetsområden för en vattentjänst regleras av §6 i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Enligt lagen ska verksamhetsområden upprättas om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse.

Ett större sammanhang består normalt av 20-30 fastigheter. Utbyggnad av allmän VA kan ibland vara aktuellt för ett mindre antal fastigheter om dessa bedöms ha ett planmässigt samband med bebyggelse som redan ingår i ett verksamhetsområde eller om det finns ett stort behov av allmän vattenanläggning för att avvärja risk för människors hälsa. Kommunen är bara skyldig att tillhandahålla vattentjänster för hushållsändamål, men bör ta hänsyn till andra behov av anläggningen, till exempel räddningstjänstens behov av släckvatten. Behov från industrier och liknande behöver inte tillgodoses.

För att bedöma vilka bebyggelseområden som utgör ett större sammanhang använder Alvesta kommun en karta där cirklar med en radie på 50 m samt 80 m ritats in runt varje bostadshus. Cirklar som länkar till varandra genom att två eller flera cirklar överlappar varandra räknas samman för de två olika radieavstånden. Antalet cirklar som länkas till varandra utgör den samlade bebyggelsen. Avståndet på 50 m respektive 80 m har valts utifrån att normalt skyddsavstånd mellan ett enskilt avlopp och en dricksvattenbrunn är 100 m.

För att det ska vara aktuellt med en utbyggnad av allmän VA till ett bebyggelseområde ska det även finnas ett behov av vatten och/eller avlopp för att skydda miljön eller människors hälsa.

Under 2021 genomförde konsultföretaget WSP på uppdrag från SBF VA en fördjupad utredning över behovet av allmän VA-försörjning för befintlig bebyggelse i Dansjö, Hjärtanäs, Kronobergshed, Grännaforssa, Boatorp/Ryd, Horda, Sjöanäs och Härlöv. Dessa bebyggelseområden hade pekats ut i VA-planen från 2015 som områden som kunde ha behov av anslutning till allmän spillvattenanläggning eller en gemensamhetsanläggning inom en tidsram på 7 till 12 år.

I utredningen bedömdes bl.a. byggnationens täthet, hydrologiska förhållanden, topologi, risk för översvämning samt risk för miljöpåverkan på recipient från enskilda avlopp utifrån kännedom om de berörda vattenförekomsternas miljö kvalitetsnorm och statusklassning. Av de områden som undersöktes i den fördjupade undersökningen

bedömdes att kommunen enbart har en skyldighet att bygga ut den allmänna anläggningen i Härlöv.

3.2 Inriktningsbeslut om VA-struktur i bebyggelseområden

Alla befintliga bebyggelseområden som idag inte är anslutna till den allmänna VA-anläggningen har delats in i klasserna A och B utifrån vilken framtida VA-hantering Alvesta kommun bedömer vara aktuell för området.

Klass A - Allmän VA-anläggning

Tabell 3 redogör för de befintliga bebyggelseområden där Alvesta kommun bedömer att verksamhetsområde bör bildas för någon eller flera av vattentjänsterna vatten, spillvatten och dagvatten. SBF VA kommer att ta fram förslag över utformning av nya verksamhetsområden och genomför därefter samråd med berörda fastighetsägare. Beslut om bildande av verksamhetsområde inom bebyggelseområdena i tabellen ska fattas av kommunfullmäktige.

Tabell 3: Områden där verksamhetsområde för allmän VA bör bildas. Mer information om områdena i tabellen finns kapitel 2.8 om investeringsbehov för allmän VA-anläggning 2025-2032.

Klass	Område	Recipient	Uppskattat utbyggnadsår förutsatt att verksamhetsområde bildas
A	Härlöv	Lekarydsån	2026
A	Torsåsby	Åsnen	2025-2026
A	Vegby (södra)	Lekarydsån	2027

Klass B – Enskild VA-anläggning

I klass B finns alla andra områden som inte är utpekade som klass A. Områden som tillhör klass B bedöms för närvarande kunna lösa sin VA-försörjning i form av enskilda anläggningar. Nyexploatering i eller kring områdena kan medföra att det blir aktuellt med nya ställningstaganden. Klass B omfattar även områden där en samordnad VA-lösning för flera fastigheter i form av en gemensamhetsanläggning kan vara lämplig. Ansvar för utformning och anläggande av eventuella gemensamhetsanläggningar ansvarar berörda fastighetsägare för. Alvesta kommun kan ge tips och råd till fastigheter som önskar bilda en gemensamhetsanläggning.

3.3 I väntan på allmän VA-försörjning

För områden där en utbyggnad av allmän VA-anläggningen är aktuell, enligt kommunens vattentjänstplan, är det viktigt att Alvesta kommun tar ställning till och informera om hur VA-frågorna och bygglov ska hanteras till dess att utbyggnad sker.

Ställningstagande i VA-policyn:

- *Information om kommunens verksamhet, planering, service och myndighetsutövning ska spridas till alla berörda. Kommunens olika roller som verksamhetsutövare för VA, planerare och myndighet ska vara tydliga.*

Så här ska kommunen tillämpa VA-policyn:

- Inför prövning av bygglovsansökan eller ansökan om förhandsbesked gällande nybyggnation, ska den sökande redovisa hur VA-försörjningen är avsedd att anordnas.
- Det ställs krav på nya förbättrade avloppslösningar endast när tillstånds- eller anmälningspliktiga åtgärder planeras och samordnad VA-lösning förväntas dröja mer än 4 år. Det under förutsättning att fastighetsägaren förbinder sig att ansluta till den samordnade VA-försörjningen så snart det blir möjligt.
- Vid tillstånds- eller anmälningspliktiga åtgärder accepteras tillfällig enskild VA-lösning med godkänd teknik, om en utbyggnad av är planerad att utföras inom 10 år.
- Små avloppsanläggningar utan längre gående rening än slamavskiljning ska åtgärdas. Åtgärdstiden ligger på mellan 1-3 år och bedöms från fall till fall.

3.4 Enskild VA-försörjning

Fastigheter som är belägna utanför befintliga eller planerade verksamhetsområden måste lösa VA-försörjningen enskilt på egen fastighet eller i samverkan med en granne. En enskild VA-anläggning kan omfatta endast en fastighet eller vara samordnad för två eller flera fastigheter.

3.4.1 Små enskilda avloppsanläggningar

Enskilt avlopp är en annan term för små avlopp. Små avlopp är ett avlopp som inte är anslutet till det kommunala avloppsnätet. Fastigheter utanför tätbebyggt område har nästan alltid någon form av eget avlopp. Fastighetsägaren har ett ansvar för att avloppsanläggningen uppfyller gällande regler och inte orsakar olägenheter för människors hälsa eller miljön. Avdelningen SBF Bygg & Miljö på Alvesta kommun ger tillstånd för nya enskilda avloppsanläggningar samt genomför tillsyn och ställa krav på befintliga enskilda avloppsanläggningar utifrån lagstiftning i Miljöbalken. Genom att man som tillsynsmyndighet utför en aktiv och riskbaserad tillsyn gällande små avlopp, så säkerställs det att den lokala miljöpåverkan från de små avloppsanläggningarna blir liten.

Ställningstagande i VA-policyn:

- *Kommunen ska tillhandahålla klar, tydlig och lättillgänglig information om regler för hur enskilt VA ska vara anordnat.*
- *Kommunen ska genom fortlöpande tillsyn och på andra sätt inhämta kunskap om enskilda avlopp så att tillräckligt underlag för bedömningar finns i organisationen.*
- *Kommunen ska verka för att små enskilda anläggningar utförs med robust och beprövad teknik.*
- *Avloppsslam från reningsverk ska vara av så god kvalitet så att det kan användas som en resurs i ett kretslopp.*

Så här ska kommunen tillämpa VA-policyn:

- SBF Bygg & Miljö ska informera om tillstånds- eller anmälningsprocessen när ett enskilt avlopp behöver anläggas eller ändras.
- SBF Bygg & Miljö utför kontinuerlig tillsyn av små avlopp.
- SBF Bygg & Miljö ger endast tillstånd/beslut till anläggningar med robust och beprövad teknik.
- SBF Bygg & Miljö utför riskbaserad tillsyn av små avlopp. Krav på åtgärder och försiktighetsmått anpassas efter känsligheten hos den recipient som berörs. De länsövergripande bedömningsgrunderna för hög och normal skyddsnivå för

enskilda avlopp tillämpas. I områden som riskerar att inte uppnå god ekologisk status enligt fastställda miljökvalitetsnormer, ska villkor för utsläpp till recipient vara sådana att förbättring av vattenkvaliteten inte motverkas.

- Vid prövning av anmälan eller tillstånd beräknas ett hus ha en belastning av 5 personekvivalenter avloppsvatten. I tillsynsärenden gäller aktuell belastning.

3.4.2 Tillstånd för och tillsyn av små enskilda avlopp

Arbetet med att ge tillstånd för, utföra tillsyn och ställa krav på enskilda avlopp i Alvesta kommun utförs av SBF Bygg & Miljö, Alvesta kommun.

Små avlopp med WC- och BDT-vatten (bad-, disk- och tvättvatten) faller under miljöbalkens bestämmelser och kräver antingen anmälan eller ansökan till SBF Bygg & Miljö, Alvesta kommun. Enligt miljöbalkens 26:e kapitel ska tillsyn ske över miljöfarliga verksamheter för att kontrollera att gällande tillstånd och lagstiftning följs, vilket även omfattar små avloppsanläggningar enligt miljöbalken 9:1–2 §§.

I Kronobergs län har Länsstyrelsen Kronoberg tagit fram regionala miljömål för 2021-2030 för att förtydliga de nationella miljömålen samt generationsmålet. Enligt det delmål de tagit fram för utsläpp av orenat avloppsvatten ska alla enskilda avlopp i Kronobergs län ha fungerande och godkänd reningsteknik senast år 2030.

I Alvesta kommun finns det ca 2700 små avlopp. Under 2006-2015 inventerades samtliga små avlopp i kommunen och avloppen tilldelades ett nytt tillsynsår. 2016 beslutade nämnden för myndighetsutövning (NMY 2016-04-04, §16) en tillsynsplan som kommunen följer. Enligt tillsynsplanen ska tillsyn genomföras vid 180 avlopp varje år, vilket också ger en cykel på ungefär 15 år då alla avlopp kommer att ha haft tillsyn minst en gång.

Tillsynsintervallet för enskilda avlopp bestäms utifrån från status, teknik, användning och avloppets placering. Små avloppsanläggningar har behov av återkommande tillsyn av skötseln av avloppsanläggningen, utan att det nödvändigtvis betyder att den måste bytas helt. Brister som uppmärksammas och åtgärdas i tid kan förlänga avloppsanläggningens livslängd. Skötselkrävande anläggningar såsom till exempel minireningsverk behöver ofta ha tätare tillsynsintervall.

Krav på reningsanläggningar kan variera eftersom skyddsnivå för vatten varierar. Det finns skyddsnivåer för hur mycket näringsämnen och föroreningar som får släppas ut i vattnet, som baseras på bedömning av sjöar och vattendrags ekologiska och kemiska status. De flesta sjöar och vattendrag i Sverige är indelade efter miljökvalitetsnormer beslutade utifrån bestämmelser i EU.

3.4.3 Bedömningsgrunder för hög skyddsnivå för enskilda avlopp

Hög skyddsnivå av hälsoskyddsskäl appliceras inom:

- skyddsområde för dricksvattentäkter,
- områden nära enskild vattentäkt,
- områden med vattenförekomster som är utpekade för framtida dricksvattenförsörjning,
- område som har en hög sammanlagd belastning eller där belastningen riskerar att bli hög i framtiden,
- områden nära badplatser som omfattas av Badvattendirektivet (2006/7/EG).

Alvesta kommun har idag inga områden som är utpekade för framtida dricksvattenförsörjning. Områden kan dock tillkomma i framtiden i samband med arbete med en regional vattenförsörjningsplan.

Hög skyddsnivå av miljöskyddsskäl appliceras inom:

- områden 50 m från sjöar och vattendrag,
- områden 100 m från sjöar och vattendrag om statusen för näringsämnen är sämre än god i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram,
- områden med särskilt skyddsvärd natur (Natura 2000 område, naturreservat och planerade reservat).

3.4.3 Slamtömning och omhändertagande av slam

Att samla in och behandla latrin, slam och andra fraktioner från enskilda avlopp är en del av kommunens avfallsansvar. Dessa fraktioner räknas inte som kommunalt avfall, men ingår ändå i det kommunala ansvaret för att säkerställa en säker hantering. Tömning av slamavskiljaren ska enligt gällande bestämmelser ske minst en gång per år. Alvesta Renhållnings AB (ARAB) har monopol på att tömma slam och tömning ska därför bara göras av dem. Tömningsintervall villkoras i tillstånd men görs normalt en gång per år. Vid förlängt intervall eller tömningsuppehåll behöver ansökan/anmälan göras till SBF Bygg & Miljö. Slam från små avlopp behandlas i nuläget i avloppsreningsverk i Växjö kommun.

3.4.4 Enskilt dricksvatten

I Alvesta kommun finns många enskilda dricksvattenbrunnar eftersom en stor del av kommunens befolkning bor på landsbygden. I enskilda vattentäkter är det vanligast att man använder grundvatten från grävda eller borrhälsbrunnar.

Att borra eller gräva en ny dricksvattenbrunn kräver inget tillstånd. Fastighetsägarna ansvarar för drift och skötsel av de enskilda dricksvattenanläggningarna. Fastighetsägaren ansvarar även för kvaliteten på sitt dricksvatten och att åtgärda problem med brunnen. Detta innebär att kommunen inte har så stor kännedom om de enskilda dricksvattentäkterna.

Sedan 1976 har brunnsborrare dock haft lagkrav på sig att skicka in uppgifter om bergborrade brunnar till SGU (Sveriges Geologiska Undersökning). Dessa uppgifter finns i SGU:s databas "Brunnar". Sedan 2019 kan privatpersoner själva registrera sin dricksvattenbrunn hos SGU. Alvesta kommun rekommenderar privatpersoner att registrera sina brunnar för att ge den ett säkrare skydd i exempelvis ersättningsärenden eller vid etablering av nya brunnar i närheten.

Vanliga kvalitetsproblem med enskilt dricksvatten är förhöjda halter av järn och mangan och att vattnet är surt. För att motverka dessa kvalitetsproblem har många fastighetsägare filter mot detta.

I jordbruksområden är det vanligt med höga nitrathalter i grundvattnet. Höga nitrathalter i grundvattnet är ofta orsakade av läckage från kvävegödsling, men kan även bero på inläckage från en avloppsanläggning i närheten av en enskild brunn.

3.4.5 Enskild dagvattenhantering

Dagvattnet behöver ofta renas innan det når ut i naturliga vatten. Fastighetsägare ansvarar för att se till att dag- och dräneringsvatten från deras fastighet hanteras på ett sätt som ej stör grannfastigheter eller recipienter.

4. BRANDVATTEN

Brandvatten via den allmänna VA-anläggningen levereras i Alvesta, Vislanda och Moheda. I övriga tätorter är den allmänna vattenanläggningen ej dimensionerad för att kunna leverera tillräckligt med brandvatten för att klassas som "Område med släckning direkt från brandposter". I de övriga tätorterna finns dock spolposter där vatten kan hämtas av räddningstjänster men dessa klarar ej att leverera flöde på 10 l/s.

Det är kommunens ansvar enligt plan- och bygglagen att bebyggelse planeras med hänsyn till behovet av brandskydd. Det är också kommunens ansvar enligt lagen om skydd mot olyckor att se till att det vidtas åtgärder för att förebygga bränder. En sådan åtgärd är bl.a. att säkerställa tillgång till brandvatten. Detta kan ske genom den allmänna vattenanläggningen om det är "förenligt med anläggningens huvudsakliga ändamål" enligt §10 i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. I många fall är det ändamålsenligt att anpassa vattenledningsnätet för att säkerställa tillgången till brandvatten, men detta är alltså inte en del av den allmänna VA-anläggningens huvudsakliga ändamål. Merkostnaderna för brandvatten bör därför inte belasta kommunens VA-avgifter utan bör finansieras på annat sätt.

Tillsyn av verksamheters planer för brandvattenhantering genomförs av SBF Bygg & Miljö och Räddningstjänsten.

5. MILJÖBEDÖMNING

5.1 Sammanfattande bedömning

I arbetet med att ta fram en Vattentjänstplan ingår att undersöka behovet av en miljöbedömning. Efter genomförd undersökning, se kap. 5.3, gjordes bedömningen att vattentjänstplanen inte medför betydande miljöpåverkan och att en strategisk miljöbedömning därmed inte behöver genomföras.

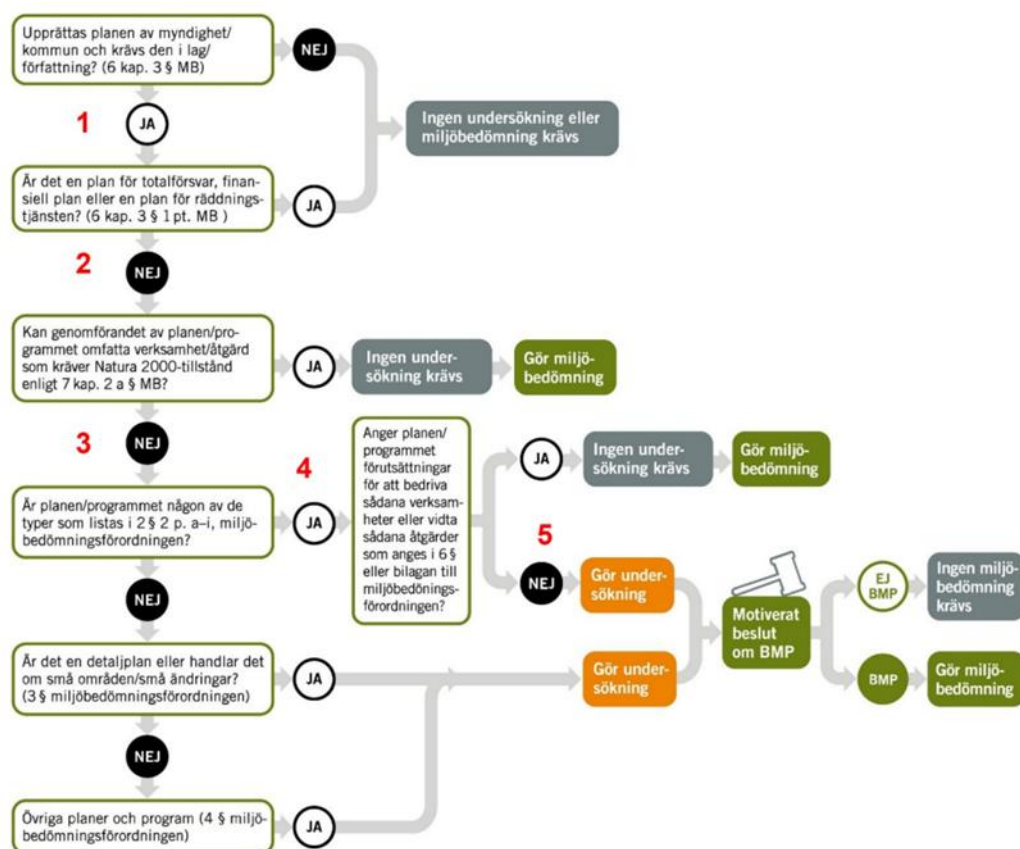
Vattentjänstplanen medför ökad översikt och samordning vilket ger förbättrade möjligheter att skapa en långsiktigt hållbar verksamhet för att tillgodose behov av rent dricksvatten samt rening av avloppsvatten i hela kommunen. Vattentjänstplanen omfattar åtgärder för att säkerställa de allmänna Va-anläggningarnas funktion både vid normala driftförhållanden samt vid klimatrelaterade händelser som tex. skyfall. De planerade åtgärderna i vattentjänstplanen bidrar till att minimera risken för både människors hälsa och miljön.

Vid anläggning av nya ledningsnät och tekniska anläggningar behöver mark och naturresurser tas i anspråk vilket medför en påverkan på natur- samt vattenmiljö. Möjlighet finns dock att planera de nya anläggningarna på sätt som minskar dess miljöpåverkan i anläggningsfasen.

5.2 Processen för bedömning av miljöpåverkan

Processen för miljöbedömningen har gjorts enligt Figur 1, enligt Naturvårdsverkets vägledning.⁴ Beslut som har gjorts i processen redovisas med röda siffrorna i figur 1 samt i angivna steg i texten under figuren.

⁴ <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljobalken/miljobedomningar/strategisk-miljobedomning/#E1280723062>

Figur 1: Process vid strategisk miljöbedömning. Källa Naturvårdsverket⁵

Steg 1: Ja - eftersom vattentjänstplanen har upprättats av en kommun ska planen bedömas enligt 6 kapitlet 3 § i miljöbalken.

Steg 2: Nej – eftersom vattentjänstplanen inte är en plan för totalförvar, en finansiell plan eller en plan för räddningstjänsten.

Steg 3: Nej - vattentjänstplanen medför inte att några åtgärder ska göras inom Natura 2000-område.

Steg 4: Ja - vattentjänstplanen är en plan som listas i 2 § 2 punkt a-i, miljöbedömningsförfordningen.

Steg 5: Nej - vattentjänstplanen anger inte förutsättningar för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till miljöbedömningsförfordningen.

Slutsatsen för detta steg är att det krävs en undersökning (enligt miljöbalkens 6 kap. 5 § nedan) för att fastslå om behov av strategisk miljöbedömning krävs. Undersökningen görs genom en checklista, se tabell 1, och en sammanfattad motivering.

⁵ <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljobalken/miljobedomningar/strategisk-miljobedomning/#E1280723062>

5.3 Undersökning om betydande miljöpåverkan

Tabell 3: Bedömningsområden i undersökningen om betydande miljöpåverkan

Övergripande bedömningsområden/ miljöeffekter	Bedömd påverkan	Kommentar
Globala mål, Agenda 2030	Positiv	Vattentjänstplanen ska bidra till att säkerställa kommunens vattentjänster, vilket bidrar till målpuppfyllelse av mål 6, "Rent vatten och sanitet för alla", 11 "Hållbara stöder och samhällen", 14 "Hav och marina resurser".
Sveriges miljö kvalitetsmål	Positiv	Vattentjänstplanen bidrar till att nå målen "Ingen övergödning", "Grundvatten av god kvalitet", "Levande sjöar och vattendrag", "Ett rikt växt och djurliv" och "God bebyggd miljö", "Generationsmålet".
Översiktsplan	Positiv	I översiktsplanen finns omnämnt nya bebyggelseområden. För att kunna utveckla dessa bebyggelseområden är en förutsättning att det är möjligt att lösa VA-försörjningen. Vattentjänstplanen ger förutsättningar för bedömning av de allmänna VA-anläggningarnas kapacitet och behov vilket krävs vid planering av utbyggnad till nya områden.
Övriga kommunala planer och program	Positiv	Vattentjänstplanen förtydligar olika aktörers ansvar för omhändertagning av dagvatten och bidrar till ökad kunskap över hur skyfall kan påverka bebyggelseområden. Vattentjänstplanen ger därför förbättrade förutsättningar för kommunens arbete vid framtagning av handlingsplan enligt Alvesta kommuns "Energi- och klimatprogram" samt vid framtagandet av nya detaljplaner.
Befolkning och människors hälsa	Positiv	Risker för befolkningen och människors hälsa bedöms att minska genom att kontinuerlig drift samt vattenkvalitet hos den allmänna VA-försörjningen säkras. Åtgärder i vattentjänstplanen finns för att förhindra uppkomst av driftstörningar - både under normala driftförhållanden samt vid extrema väderhändelser, förnyelse av vattenskyddsområden, säkerhetsarbete för att förhindra åtkomst till anläggningarna för obehöriga personer samt arbete för att kunna tillhandahålla nödvatten. Risker för befolkningen och människors hälsa bedöms även att minska genom en utbyggnad av allmän VA till Torsåsby och Härlöv.
Djur- eller växtarter som är skyddade enligt 8 kapitel miljöbalken, och biologisk mångfald i övrigt	Negativ/ Ingen/ Positiv	Anläggandet av nya tekniska anläggningar kan påverka skyddade djur- och/eller växtarter negativt. Hänsynstagande hanteras vid projektering av de separata projekten. Anläggandet av nya tekniska anläggningar kan också ha en positiv effekt tack vare minskade utsläpp av övergödande ämnen. Vattentjänstplanen omfattar strategiskt arbete för att minska utsläpp av otillräckligt renat avloppsvatten. Minskade utsläpp av orenat avloppsvatten medför en minskad tillförsel av övergödande och syreförbrukande ämnen till våra recipienter vilket bidrar till att uppnå mer ekologiskt hållbara sjöar/vattendrag. Utbyggnad av fler öppna system för avledning och fördröjning av dagvatten ger förbättrade förutsättningar för biologisk mångfald.
Hushållning med mark, vatten och den fysiska miljön i övrigt	Ingen/Positiv	Förbättrad driftsövervakning samt användande av vattenmätare som kan fjärravläsas bidrar till att vattenläckor kan hittas och åtgärdas snabbare.

Annan hushållning med material, råvaror och energi, eller andra delar av miljön	Negativ/ Positiv	Byggnation av den allmänna VA-anläggningen, rening och transport av dricksvatten eller avloppsvatten i en kommunal anläggning kräver energi och kemikalier. Systematiskt arbete med att minska tillförsel av tillskottsvatten ger förutsättningar för att minska utsläpp av orenat spillvatten, minska åtgång av reningskemikalier samt energianvändning för pumpning. Upprätthållandet och utveckling av saneringsplanen ger goda förutsättningar för att kunna prioritera de åtgärder som är viktigast att genomföra.
Landskap, bebyggelse	Ingen/Positiv	Utbyggnad av allmän VA till Torsåsby och Härlöv ger förutsättningar för ökad bebyggelse i dessa byar samt längs med överföringsledningarna till dessa byar. Vattentjänstplanen bidrar till genomförandet av de ambitioner som finns i kommunens översiktsplan.
Kulturmiljö	Ingen	Inga åtgärder föreslås som påverkar kulturmiljö. Indirekt skulle placering av tekniska anläggningar kunna påverka områden med bevarandesvärd kulturmiljö. Detta kommer att utredas i projekteringen av respektive anläggning.
Yt- och grundvatten	Positiv	Åtgärder i vattentjänstplanen bidrar till minskade utsläpp av näringsämnen, vilket i sin tur är positivt för bland annat minska övergödning. Planen bidrar till Alvesta kommuns arbete med miljö kvalitetsnormer för vattenförekomster. Kontinuerligt uppströmsarbete bidrar till att minska utsläpp av föroreningar i avloppsvatten. Utbyggnad av fler öppna system för avledning och fördröjning av dagvatten ger förbättrade förutsättningar för rening av dagvatten samt bildande av grundvatten. Uppdatering av vattenskyddsområden medför ett förbättrat skydd för de grundvattentäkter som nyttjas av Alvesta kommun.
Mark, jord	Ingen	Nya tekniska anläggningar kommer att ha en påverkan på mark och jord men vattentjänstplanen bedöms inte påverka markens kvalitet. Genomförandet av planen kommer också att leda till att antalet enskilda VA-lösningar minskas i kommunen. Det medför att dessa anläggningars nuvarande lokala påverkan upphör (så som markanspråk och risk för förorening av mark och jord genom utsläpp av avloppsvatten).
Luft, klimat	Ingen	Återförande av näringsämnen från avloppsslam till jordbruksmark kan minska användning av konstgödsel vilket då minskar energiåtgång för tillverkning av konstgödsel. Energieffektivisering bidrar till minskat energibehov. Montering av solceller ökar kommunens självförsörjningsgrad av energi. Förnyelsebart bränsle för transporter och uppvärmning bidrar till minskade utsläpp av växthusgaser från fossila bränslen.

Bilaga 1 – Riktlinjer för anslutning till kommunal VA utanför verksamhetsområdet

Verksamhetsområde

Ett verksamhetsområde för kommunalt vatten och avlopp är ett avgränsat geografiskt område inom vilket kommunen är skyldig att förse samtliga fastigheter med vatten- och avloppstjänster. Fastighetsägare inom verksamhetsområdet är, om förutsättningar finns enligt lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, automatiskt skyldiga att betala avgifter för VA (vatten och avlopp) enligt kommunens VA-taxa. Både kommunen och fastighetsägare är bundna att följa de allmänna bestämmelser som står i kommunens föreskrifter för den allmänna anläggningen utan att ett avtal tecknas mellan parterna. Kommunens föreskrifter för den allmänna VA-anläggningen finns tillgängliga på kommunens hemsida.

Anslutning via avtal

Fastigheter som ligger utanför kommunens verksamhetsområde kan via avtal ges möjlighet att ansluta till de allmänna ledningarna för vatten och/eller spillvatten. Kommunen måste alltid göra en bedömning om en inkoppling kan ske utifrån kapacitet och belastning på det allmänna ledningsnätet. Detta så att anslutningen utanför verksamhetsområdet inte medför en negativ påverkan på VA-huvudmannens ansvar och skyldigheter inom verksamhetsområdet. Om kommunen bedömer att en inkoppling kan ske ska ett avtal upprättas mellan kommunen och fastighetsägarna till en fastighet alternativt företrädare för en gemensamhetsanläggning (i de flesta fall är denna ordförande för en samfällighetsförening).

I avtalet regleras vad som ska gälla för anslutningen och vilka avgifter som ska betalas. Avtalet förtydligar fastighetsägarens/samfällighetsföreningens skyldighet att följa gällande föreskrifter för den allmänna VA-anläggningen och VA-taxa samt kommunens ansvar att leverera rent vatten och/eller att ta emot spillvatten vid inkopplingspunkten.

Inkopplingspunkten

Inkopplingspunkten till kommunalt vatten och avlopp för fastigheter som ligger utanför ett kommunalt verksamhetsområde upprättas intill där befintligt kommunalt ledningsnät finns. Vid inkopplingspunkten går gränsen för den allmänna VA-anläggningen som kommunen ansvarar för och den privata VA-anläggningen som kopplar in sig via avtal.

Krav på gemensamhetsanläggning om flera fastigheter

Om flera fastigheter i ett område utanför det kommunala verksamhetsområdet vill koppla in sig till kommunal VA kan de gå samman och gemensamt bekosta anläggande av ledningar m.m. fram till en inkopplingspunkt vid kommunens befintliga ledningsnät. Alvesta kommun har som krav att fastigheter som gör en ny gemensam anslutning ska bilda en gemensamhetsanläggning av de ledningar, ventiler, pumpar och brunnar som flera fastigheter kommer att bruka. En gemensamhetsanläggning bildas efter att en lantmäteriförrättning har genomförts av Lantmäteriet.

Drift och underhåll av en gemensamhetsanläggning ska för all framtid skötas gemensamt av de fastigheter som är en del av anläggningen. Om det är fler än 3 fastigheter som använder samma gemensamhetsanläggning så ska förvaltning av det gemensamma ägandet ske via en samfällighetsförening. Om det är enbart 2-3 fastigheter som ingår i gemensamhetsanläggningen kan förvaltning göras via delägarförvaltning istället för via en samfällighetsförening.

Frågor om gemensamhetsanläggningar, t.ex. vilka kostnader som följer med vid bildandet av en gemensamhetsanläggning och samfällighetsföreningar besvaras av Lantmäteriet. Vid anslutning av en gemensamhetsanläggning tecknar Alvesta kommun ett avtal med samfällighetsföreningen.

Utformning av en privat VA-anläggning vid anslutning via avtal

- Den privata VA-anläggningen kan antingen bestå av ledningar och anordningar som brukas av en enskild fastighet eller bestå av en gemensamhetsanläggning som brukas av flera fastigheter.
- Ägare till den privata anläggningen ansvarar för och bekostar projektering, dimensionering av pumpar/ledningar samt anläggande av den privata VA-anläggningen.
- Ägare till den privata anläggningen ansvarar för kontakt med ev. konsulter och entreprenörer samt för sökandet av ev. tillstånd hos Länsstyrelsen, Trafikverket, markägare/vägföreningar/dikesföretag och Lantmäteriet.
- Den privata VA-anläggningen ska utformas så att självrensande hastighet i avloppsledningar uppnås.
- Dag- och dränvatten från fastigheter som är inkopplade till kommunal spillvattenanläggning via en privat VA-anläggning får inte avledas mot spillvattenförande ledning.

- Om en privat anläggning är kopplad mot både kommunalt vatten och spillvatten måste de byggnader som är anslutna mot kommunalt spillvatten bruka kommunalt vatten.
- Vattenledningssystem för enskilt vatten och kommunalt vatten ska vara helt separerade från varandra hos fastigheter som är inkopplade till en privat VA-anläggning som har tillgång till kommunalt vatten. Vattenledningssystemen anses som sammankopplade om de enbart åtskiljs av en stängd ventil.
- Pumpstationer som ingår i en privat VA-anläggning som är ansluten mot allmän spillvattenanläggning ska vara utrustade med larm för driftstörningar.
- Ägarna till en gemensamhetsanläggning ansvarar för avhjälpning av driftstörningar och för att se till att löpande underhåll genomförs. Vid gemensam anslutning bör en plan för hur drift och underhåll ska organiseras formas i ett tidigt stadium.
- Ett abonnemang för bruksavgift för vatten och/eller spillvatten ska upprättas för den privata VA-anläggningen som kopplar in vid inkopplingspunkten. Ägarna till den privata anläggningen ska bekosta ordnandet av en frostfri, godkänd vattenmätarplats inne i en byggnad eller i en godkänd vattenmätarbrunn. Kommunen tillhandahåller själva vattenmätaren vilken förblir VA-huvudmannens egendom. Vattenledning mellan vattenmätarplatsen och inkopplingspunkten bör max vara 40 m lång.
- Företrädare för en gemensamhetsanläggning ansvarar för att ha ett uppdaterat register med kontaktuppgifter till de fastigheter som ingår i gemensamhetsanläggningen. Utökning av gemensamhetsanläggningen får ej göras utan att Alvesta kommun har informerats skriftligt.
- Företrädare för en gemensamhetsanläggning ansvarar för att föra vidare information från VA-huvudmannen till fastigheter som ingår i gemensamhetsanläggningen.

Avgifter

Avgifter för anslutning och nyttjande av den kommunala vatten- och avloppsanläggningen består av anläggningsavgift och bruksavgift.

Anläggningsavgift

Anläggningsavgiften för en avtalsanslutning regleras och beskrivs i anslutningsavtalet. Anläggningsavgiften faktureras av kommunen efter att inkopplingspunkten är upprättad. Till skillnad från fastighetsägare inom verksamhetsområdet, som betalar full anläggningsavgift, så betalar fastighetsägare och gemensamhetsanläggningar som beviljats anslutning utanför verksamhetsområde endast delar av den fullständiga anläggningsavgiften. Följande avgiftsposter för anläggningsavgift tas ut vid avtalsanslutning;

- Avgift för inkopplingspunkten enligt §5.1a resp. §5.1.b i gällande VA-taxa för Alvesta kommun.
- Lägenhetsavgift enligt §5.1d i gällande VA-taxa för Alvesta kommun. Lägenhetsavgift för de vattentjänster gemensamhetsanläggningen har tillgång till vid inkopplingspunkten ska betalas för alla lägenhetsenheter som finns hos de fastigheter som är med i en gemensamhetsanläggning. Detta oavsett om några av fastigheterna som är med i gemensamhetsanläggningen avvaktar enskild inkoppling till någon av de vattentjänster som gemensamhetsanläggningen har tillgång till. En villabostad bedöms normalt ha en lägenhetsenhet.

Brukningsavgift

Brukningsavgifter för avtalsanslutna VA-kunder faktureras löpande på samma sätt som för de som ingår i kommunalt verksamhetsområde, det vill säga genom en faktura som skickas ut kvartal- eller månadsvis. Brukningsavgiften omfattas av en fast avgift och en rörlig avgift. Den fasta avgiften är i sin tur uppdelad på kostnad för vattenmätare och på kostnad för lägenhetsenheter (antal hushåll).

Brukningsavgift för en gemensamhetsanläggning debiteras till en företrädare för gemensamhets-anläggningen. Denna företrädare ansvarar sedan för att hantera den interna debiteringen.

Fast brukningsavgift debiteras enligt §14.1a respektive §14.1c i gällande VA-taxa för Alvesta kommun för abonnemang/vattenmätare samt för antalet lägenhetsenheter som finns hos de fastigheter som har tillgång till kommunal VA via den privata VA-anläggningen. Rörlig brukningsavgift debiteras enligt §14.1b i gällande VA-taxa för Alvesta kommun för levererat vatten/nyttjat spillvatten. Levererat vatten/nyttjat spillvatten fastställs vid den privata VA-anläggningens vattenmätarplats av en vattenmätare som kommunen har tillhandahållit.

Brukningsavgift för alla lägenhetsenheter som finns hos de fastigheter som är med i en gemensamhetsanläggning kommer att debiteras från den stund då gemensamhetsanläggningens vattenmätarplats tas i bruk. Detta oavsett om några fastigheter som är med i gemensamhetsanläggningen avvaktar enskild inkoppling till någon av de vattentjänster som gemensamhetsanläggningen har tillgång till.

Arbetsgång vid anslutning av en gemensamhetsanläggning

1. Information

Ta kontakt med kommunen och presentera er inriktning och intentioner. Inhämta information om kommunens utbyggnadsplaner för kommunal VA, var kommunen har möjlighet att ordna en inkopplingspunkt samt vilka krav och rekommendationer kommunen har på material och utförande.

2. Bilda arbetsgrupper, organisera er

Ta kontakt med grannar och eventuella befintliga samfälligheter och hör efter om det finns intresse för att ordna en gemensam lösning för vatten och/eller spillvatten. Ordna ev. ett informationsmöte och bilda arbetsgrupper som kan driva arbetet framåt med att utreda förutsättningar/kostnader. Gör en grov planering över hur ni önskar dra era ledningar.

Sök information hos Lantmäteriet om bildandet av en gemensamhetsanläggning och om förvaltandet av den via en samfällighetsförening. En bindande anmälan om intresse att vara del av VA-samfällighet och med lämnandet av deposition kan vara ett sätt att få pengar till de utredningar som krävs för att få en hel kostnadsbild över vad anläggandet av en gemensamhetsanläggning kostar.

3. Utred förutsättningar

Konsulter och entreprenörer finns att hitta på internet. Listan nedan anger arbetsuppgifter som en konsult kan bistå fastighetsägare och företrädare för en gemensamhetsanläggning med:

- Stöd att tolka kommunens rekommendationer för utbyggnad av en privat VA-anläggning.
- Undersöka befintliga ledningars täthet och funktion
- Hitta bästa sträckningen för ledningar
- Utföra kostnadsberäkningar

- Ta kontakt med markägare som berörs av ledningsdragningen för att ordna överenskommelser/teckna markavtal
- Ta kontakt med länsstyrelsen för samråd om arkeologi, naturvårdshänsyn, arbete i vattendrag. Anvisningar för samråd enligt miljöbalken finns på länsstyrelsens hemsida.
- Ta kontakt med SBF Bygg och miljö för samråd om strandskydd.
- Beräkna kapacitetsbehov, det vill säga hur mycket vatten som er anläggning behöver klara att distribuera och hur mycket spillvatten ni kommer att avleda (l/s).
- Projektera ledningar samt anläggningar som t.ex. pumpstationer och tryckstegringsstationer. Avloppsledningar ska utformas så att självrensande hastighet uppnås. Vi rekommenderar att ni begär en redovisning över beräknade värden för hastighet och flöde i tryckavloppsledningar och planerad lutning i självfallsledningar av den person/konsult som projekterar er anläggning.
- Ta kontakt med leverantörer av pumpstationer
- Upprätta kartor/ritningar/medlemslistor, säkra finansiering
- Förbereda upphandling av entreprenör som kan genomföra byggnationen
- Ta kontakt och söka godkännande från andra berörda som till exempel:
Trafikverket – vid korsning av allmän väg
Ägare till el- och telekablar och andra ledningar som man korsar
Enskilda vägar – godkännande krävs av respektive styrelse
Dikningsföretag – godkännande krävs av respektive styrelse.
Elbolag/Fiberbolag för eventuell samordning av schakt för elkablar och bredband.
- Undersöka om det finns bidrag att söka från till exempel länsstyrelsen eller EU.
- Hjälpt att värva fastigheter som kan ha nytta av att gå med i föreningen

4. Handlingar och avtal

Lämna över följande handlingar till kommunen:

- Karta som visar ledningsdragning, ledningsdimensioner, placering för ventiler, pumpar, tryckstegring samt planerad vattenmätarplats.
- Förteckning över fastigheter som kommer att ingå gemensamhetsanläggningen samt information om vilka som är permanentboende/fritidshus samt inkoppling av verksamheter såsom lantbruk, större bevattningsanläggningar, verkstäder/industri.

- Kommunen granskar inkomna handlingar och upprättar ett anslutningsavtal efter att eventuella frågetecken har rätats ut. Efter att avtal har tecknats under av kommunen samt ägare till den privata VA-anläggningen och avtalad anläggningsavgift har betalats in anlägger kommunen inkopplingspunkten.

5. Utförande

- Alvesta kommuns anvisningar rörande material, hygien samt inmätning ska följas. Inmätning av ledningar, ventiler och brunnars z-, x-, z-position ska genomföras löpande under arbetes gång i öppen schakt. Mätdata ska lämnas in till Alvesta kommun det format Alvesta kommun anvisar om. Ett dokument över krav och rekommendationer för material och utförande av anläggningsarbete kan erhållas från Alvesta kommun vid förfrågan.
- Eventuell anmälan om byggnation av byggnad vid pumpstation ska lämnas in till kommunens bygglovsavdelning.
- Kom överens med den entreprenör ni anlitat om vilken dokumentation och kontroll som de ska göra på nyanlagda ledningar (provtryckning av vatten- och spillvattenledningar och filmning av självfallsledningar).
- Renspolning/desinficering av nya vattenledningar ska genomföras enligt anvisningar från Alvesta kommun. Efter att kommunen har meddelat att anläggningen är godkänd för inkoppling kan den tas i bruk.
- Efter att anslutningen till det kommunala VA-ledningsnätet har färdigställts vid en fastighet ska fastighetens gamla enskilda avlopp tas ur bruk. Fastighetsägaren ska beställa en sluttömning och avslutning av sin slamtömningstjänst hos Alvesta Renhållnings AB (ARAB) i god tid. Det upp till fastighetsägaren att se till att den gamla enskilda anläggningen inte kan påverka miljön negativt eller skada någon i framtiden. Genom att fylla tanken eller brunnen med exempelvis sand kan inte anläggningen rasa ihop. Ett alternativ är att ta bort den helt.

- **6. Slutbesiktning**

Vid anläggandet av stora/omfattande gemensamhetsanläggningar rekommenderar kommunen att en oberoende besiktningsman utför en protokollförd slutbesiktning av den utförda entreprenaden.

Bilaga 2 – Översikt över miljökvalitetsnormer för vattendrag

Miljökvalitetsnormer för vatten omfattar ytvatten (sjöar, vattendrag och kustvatten) och grundvatten. En miljökvalitetsnorm för vatten beskriver den kvalitet en så kallad vattenförekomst ska ha nått vid en viss tidpunkt. Alla vatten i Sverige är klassificerade med avseende på status, påverkan och risk för försämring. Information om vattenförekomsterna, statusklassningen, och miljökvalitetsnormerna finns i databasen VISS. Syftet med normerna är att säkra Sveriges vattenkvalitet. Alla vattenförekomster ska på sikt uppnå *god ekologisk status* och *god kemisk status*. Tabell 1 i slutet av denna bilaga redovisar ekologisk och kemisk status samt påverkanskällor för Alvesta kommuns större sjöar och vattendrag.

Arbete med att förbättra status för vattendrags utifrån bestämda miljökvalitetsnormer genomförs i hela EU. Arbetet genomförs utifrån olika vattendistrikt. Distrikten är avgränsade utifrån hur vattendragen rinner. I Sverige finns fem vattendistrikt och en länsstyrelse i varje distrikt är utsedd att vara vattenmyndighet för respektive distrikt.⁶ Vattenmyndigheten tar fram åtgärdsprogram samt fastställer miljökvalitetsnormer. Huvuddelen av Alvesta kommun ligger inom Helge ås och Mörrumsåns avrinningsområden som tillhör Södra Östersjöns vattendistrikt, där Länsstyrelsen i Kalmar län är vattenmyndighet. En mindre del av kommunen ligger inom Lagans avrinningsområde som tillhör Västerhavets vattendistrikt där Länsstyrelsen i Västra Götaland är vattenmyndighet.

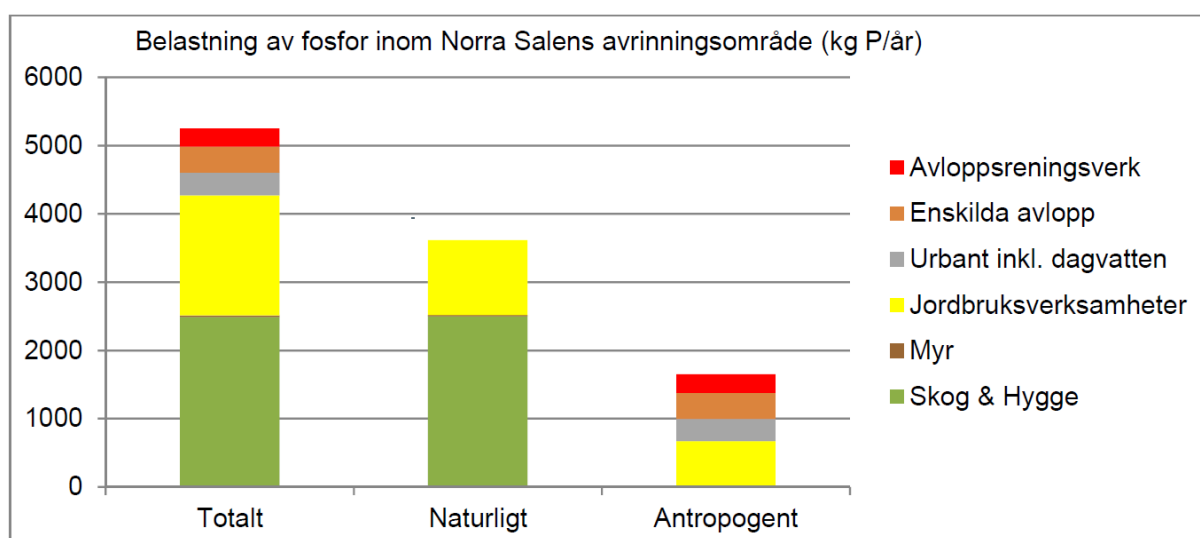
I vattenmyndigheternas åtgärdsprogram finns beskrivningar av det som myndigheter och kommuner behöver göra för att nå miljökvalitetsnormerna. Det kan handla om att förstärka tillsyn och rådgivning inom olika områden. Det kan också handla om att ställa krav på verksamhetsutövare att förbättra vattenmiljön på lämpliga sätt, till exempel genom att minska ett utsläpp. När myndigheter och domstolar fattar beslut om villkor för olika verksamhetsutövare är den aktuella miljökvalitetsnormen ett viktigt underlag. Den sammanlagda miljöpåverkan på vattenförekomsten får inte orsaka att kvaliteten blir sämre än den status som anges i normen.

År 2016 genomförde konsultföretaget ALcontrol AB en undersökning och rapport om övergödningssituationen i Norra Salen åt Alvesta kommun. Figurer 1 och 2 nedan är hämtade från rapporten. Figurerna visar belastningen av fosfor respektive kväve inom

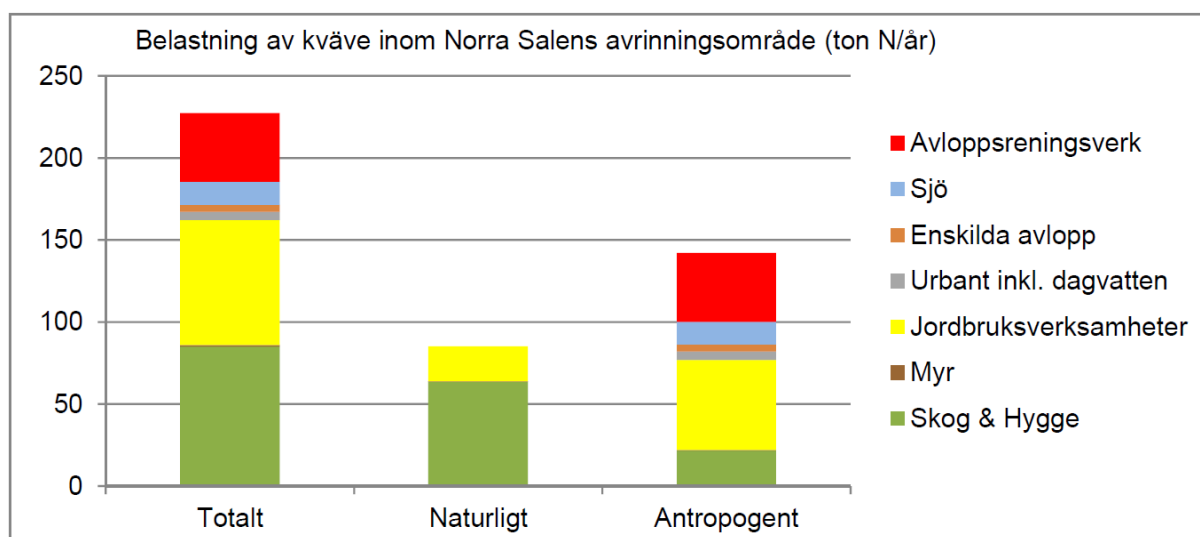
⁶ <https://www.vattenmyndigheterna.se/vattendistrikt/vattendistrikt-i-sverige.html>

hela Norra Salens avrinningsområde fördelat på olika källtyper. Av figurerna kan man utläsa att belastningen av fosfor från avloppsreningsverket och enskilda avlopp är relativt låg i förhållande till de andra källorna. Reningsverket klarar villkoren i miljötillståndet för reningsverket med god marginal. När det gäller kväve bidrar Alvesta avloppsreningsverk däremot med en större mängd. Alvesta kommun planerar att genomföra en ombyggnation av Alvesta reningsverk åt 2026-2028. Ombyggnation omfattar ett nytt kvävereningssteg.

Figur 1: Belastning av fosfor inom hela Norra Salens avrinningsområde fördelat på olika källtyper. Figuren har hämtats från rapporten "Norra Salen - Fördjupad undersökning och inledande åtgärdsplanering".

Figur 2: Belastning av kväve inom hela Norra Salens avrinningsområde fördelat på olika källtyper. Figuren har hämtats från rapporten "Norra Salen - Fördjupad undersökning och inledande åtgärdsplanering".

Alvesta
kommun

Datum:

202X-XX-XX

Dnr:

Fyll i här (läs: framsidan)

Granskningsförslag - Plan

Tabell 1: Ekologisk och kemisk status samt påverkanskällor för Alvesta kommuns större sjöar och vattendrag. Källa VISS⁷

Sjö/vattendrag	Ekologisk status	Kemisk status	Exempel på betydande påverkanskällor	Kvalitetskrav
Salen https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA36951990	Måttlig	Uppnår ej god	Historisk förorening, jordbruk, reningsverk, enskilda avlopp, urban markanvändning	God ekologisk status 2033 God kemisk ytvattenstatus
Västra Åsnen https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA22747419	Måttlig	Uppnår ej god	Jordbruk, reningsverk, enskilda avlopp, urban markanvändning	God ekologisk status 2033 God kemisk ytvattenstatus
Fiolen https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA60899891	Måttlig	Uppnår ej god	Miljögifter (atmosfärisk deposition)	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
Furen https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA22602588	Måttlig	Uppnår ej god	Jordbruk, enskilda avlopp	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
Dansjön https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA44239952	Måttlig	Uppnår ej god	Jordbruk, enskilda avlopp, urban markanvändning	God ekologisk status 2033 God kemisk ytvattenstatus
Spånen https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA56944957	God	Uppnår ej god	Miljögifter (atmosfärisk deposition)	God ekologisk status God kemisk ytvattenstatus
Sjöatorpsjön https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA84280282	Måttlig	Uppnår ej god	Skogsbruk, miljögifter (atmosfärisk deposition)	God ekologisk status 2033 God kemisk ytvattenstatus
Stråken https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA87375414	God	Uppnår ej god	Miljögifter (atmosfärisk deposition)	God ekologisk status God kemisk ytvattenstatus

⁷ <https://viss.lansstyrelsen.se/>

Alvesta
kommun

Datum:

202X-XX-XX

Dnr:

Fyll i här (läs: framsidan)

Granskningsförslag - Plan

Sjö/vattendrag	Ekologisk status	Kemisk status	Exempel på betydande påverkanskällor	Kvalitetskrav
LEKARYDSÅN: Dansjön – Stråken (vattendraget/ån mellan sjön Stråken i Lidnäs, via Torpsbruk och Moheda till Dansjön) https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA28717470	Måttlig	Uppnår ej god	Förorenade områden	God ekologisk status 2033 God kemisk ytvattenstatus
TVÄRÅN: Lekarydsån – Vångsnäsmosse (vattendrag från Vrångsnäsmosse till Tvärån vid Björnstorp industriområde, via Klasentorp, Sköldsta, Hjärtanäs,) https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA29268560	Måttlig	Uppnår ej god	Jordbruk, enskilda avlopp, urban markanvändning	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
LEKARYDSÅN: Salen – Tvärån (vattendrag från Tvärån vid Björnstorp industriområde till Salen) https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA60060192	Måttlig	Uppnår ej god	Jordbruk, enskilda avlopp förorenade områden, urban markanvändning	God ekologisk status 2033 God kemisk ytvattenstatus
LEKARYDSÅN: Tvärån – Dansjön (vattendrag från Dansjön till Tvärån vid Björnstorp industriområde) https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA36084458	Måttlig	Uppnår ej god	Urban markanvändning, jordbruk, enskilda avlopp, miljögifter (atmosfärisk deposition)	God ekologisk status 2027 God kemisk ytvattenstatus
Hjortsbergaån: Salen - Bäck från Sjöatorpasjön https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA41941471	Måttlig	Uppnår ej god	Jordbruk, reningsverk, förorenade områden, urban markanvändning, enskilda avlopp, miljögifter (atmosfärisk deposition)	God ekologisk status 2033 God kemisk ytvattenstatus
OPPARYDSBÄCKEN: Salen - vid Hultet (vattendrag från Hultet, sydost om Lönashult till Salen, via Hynnenäs, Opparyd och Grimslov) https://viss.lansstyrelsen.se/Waters.aspx?waterMSCD=WA32672027	Otillfreds- ställande p.g.a. övergödning	Uppnår ej god	Jordbruk, enskilda avlopp	God ekologisk status 2033 God kemisk ytvattenstatus

Alvesta
kommun

Bilaga 3 – Ordlista

Allmän VA-anläggning	En anläggning för försörjning av vatten eller avlopp som kommunen äger eller rättsligt bestämmer över och som har anordnats för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt lagen om allmänna vattentjänster (LAV). De samlade VA-anläggningarna inom en kommuns gränser, för vilka en kommun är VA-huvudman, benämns "Den allmänna VA-anläggningen"
Avloppsvatten	Ett samlingsnamn för spillvatten, dagvatten och dräneringsvatten.
Dagvatten	Ytligt avrinnande regnvatten och smältvatten från markytor och tak. Dagvattnet kan rinna av direkt till närmaste sjö eller vattendrag (recipient), infiltreras i marken eller transporteras till recipient genom ledningsnät och diken för dagvatten.
Dricksvatten	Vatten för hushållsändamål. Dricksvatten klassificeras som livsmedel enligt livsmedelslagen. Dricksvatten Alvesta kommun tillhandahåller är renat till dricksvattenkvalitet enligt Livsmedelsverkets föreskrifter.
Dräneringsvatten	Vatten från dränering av husgrunder, tomtmark, parker, gator m.m.
Enskild anläggning	En anläggning för dricksvatten, avloppsvatten eller dagvatten som ägs privat eller drivs som en gemensamhetsanläggning.
Gemensamhetsanläggning:	En VA-anläggning som är gemensam för flera fastigheter och som har inrättats med stöd av anläggningslagen. Ägare till fastigheter som har andel i gemensamhetsanläggningen har rätt att nyttja anläggningen men har även en skyldighet att bidra till kostnaderna för anläggningens drift och underhåll. En gemensamhetsanläggning förvaltas oftast i föreningsform av en så kallad samfällighetsförening.
Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster	Lag som reglerar kommunens ansvar att inrätta verksamhetsområde för vatten och avlopp. Lagen förkortas LAV.
Nödvatten	Nödvatten är dricksvatten som distribueras till konsumenter på annat sätt än via ledningsnätet, exempelvis i tankar.
Recipient	En sjö eller ett vattendrag som får ta emot dagvatten, bräddvatten och renat avloppsvatten.

Råvatten	Det vatten som vattenverken använder för att producera dricksvatten, kan vara antingen ytvatten eller grundvatten.
Slam	En restprodukt från reningsprocessen vid ett reningsverk för spillvatten.
Skyfall	Skyfall innebär att det faller mycket regn på kort tid. Det uppstår ofta översvämningar vid skyfall eftersom vattnet inte hinner rinna undan. Definitionen enligt SMHI är minst 50 mm per timme eller minst 1 mm på en minut.
Spillvatten	Avloppsvatten från hushåll, så som toalett, bad, dusch, disk och tvätt och andra verksamheter till exempel industrier, biltvättar och skolor.
Tillskottsvatten	Vatten som avleds via spillvattenledningar men som ej ska göra det, t.ex. dag- och dräneringsvatten från felkopplade fastigheter, inläckage av grundvatten eller vatten från läckande vattenledningar.
Tillsyn	Kommunens miljöenhet ser till att miljön inte skadas, genom att kontrollera att reglerna om miljöskydd och hälsoskydd i lagen följs.
VA	En vanlig förkortning för vatten och avlopp.
VA-huvudman	Den som ansvarar för VA. Oftast en kommun eller ett kommunalt bolag. I Alvesta är det Alvesta kommun som är VA-huvudman.
Vattentjänster	Vattentjänster är en sammanfattande benämning på olika tjänster för vattenförsörjning, avledning och rening av avlopp.
Verksamhetsområde	Ett av kommunfullmäktige fastställt geografiskt område där det är beslutat att kommunen ansvarar för VA-sörjningen.